

ሕላዩ ምን ምድር ትግራይት፤

ሓይሳም ም ሓይሳት የም ሓላይ ምን ምድር ትግራይት እክል አስማዓኩም ቱ ። ቀደም ኩሉ ለሰብ ለልትሐላ ምን ቱ ምን እንብል ፤ ሰብ ሸየም ም ፋርሶታት ቶም ። ለሌልየት ሄየ ላአስባብ ለእቡ ሓሉ ብዙሕ ቱ ። ገለ ምኖም እግል መናበረቶም ከምሰል ሸቅል እንደ ምደም ለሓሉ ። ከከምሰል ሓላው ምና ለተሓሎው ሰብ ህያብ ልትሄየቦ ዐለው ፤ በህለት ወኤት ፤ ፍሊት ፤ ጀዲድ ፤ ወዘተ ልትሄየቦ ዓለው። ገለ ገለ ሌልየት ህየ እግል ኖሶም እግል ልትራዩሕ ለሓሉ ዐለው ። ለሰብ ቃድም ፤ መገዲት ወዱ ወእት ስምጡ ልትገሰው ወለእዋን ለሕላይ ለለአምር እንደ ራምቃም ማ፤አብ ናሱ ሓሌ እሎም ። ም ከምሰልሁማ ላሊ እት ከዋና አሓሆም ም ግርሆም እት ላዐቅቦ እት ለሓሉ ልትመየው ዐለው ። ላሊማ ግናዘት እት ለዐቅቦ ም እት ንጻፍ ሓሉ ልትመየው ዐለው ። ወክድ ቁዱም አዳም ከትብ ሰበት ኢዐላ ፤ እብ ሕላይ እንደ ወደው ለልኡኽ ላባጽሕም ዓለው ። እብ ሰበት ኢሊ ክእና ልብሎ ።

ሕና ሕላይ ቱ መልሀይና ፣ ለሕና ወህት ቱ ንትጋሜ

ሕዱግ እልና ቱ ዲብ ዐድና ፣ መለሀይ ልእሉ ንትፋኔ

ምን ግድዐት ተሌና ፣ ውእት አስማጥና እንካሬ

እላ ናይ የም ሕላየት ገርማርያም ገብራይ ለልትቦሄል መንሳዐይ እት ወክድ ቁዱም እብ ዘመን ራእሲ አሉላ እግል ከንተባይ ነጋሲ ወድ ህብተስ ለሓላይ ታ። ቃደም ለሕላዩት አስማዓኩም ላአስባብ ለእቡ ተሓለት እግል አዳግም እልኩም ።

ራእሲ አሉላ እብ ሓጸይ የሓንሰ ራእሲ እንደ ትሻያማ እብ 1876 ዲብ ሓማሴን ማጻክ ። ም እግል ኩሉ ለዐድታት እግል ልገብሮ እግሉ ንዳእ ዋዳ ። ም እታ ምዕል ለሃ ነጋሲ ም አሚር እብ ጋሪት ኖሶም እት ሓማሴን ፀንሐው ። ሓቆ ለንዳእ ስምዐው ህየ እግል ራእሲ ገሰው እቱ ም ትዋጀሆም ። ም ሓር ዐድ ዐቅቦሎው ም እብ ስም ከንተባይ እምነት ክልኤ ወኤት እንደ ነስኤው ዐቅቦሎው እቱ ። ራእሲ ህየ እግል ክልኤቶም ቀቃሚሾም ሀበዮም ። ህቶም ላታ ዐደም ከምድነው አሚር ለቀሚሾ እግል ተስፈንኬል ወድ ሓሁ ሀበዩ ም ነጋሲማ ለናዩ እግል ብእምነት ሓ አቡሁ ሀበዩ ። እግልሚ ብእምነት ከንተባይ ዐላ ም ተስፋንኬል ውድ አፋታይ መሰለስ ለሺመት ዐላት እግሉ ። ራእሲ እግልሚ ቃማይሽ ሀበዮም እሙር ኢኮን ። ከንተባይ ብእምነት እብ ራእሲ ወልደንኬል ወድ ሰሎምን እንደ ሻያማ ዐድ ሓክም ም ስራዕ ዐላ ።

ከምሰላ እቤሎ ለዘመን ራእሲ አሉላ ለሓክም እቱ ለዐላ ቱ ፣ከገድም ምእት ም ሕምሳ (150)ሰነት ቻርብ ። እታ ወኪድ ለህይ ሓተ ዶል ከንተባይ ብእምነት ዲብ ቃብር ከንተባይ ሓሰን ናይ ሓባብ ጋይስ እት እንቱ ፣ ነጋሲ ወድ ህብቴስ ም አሚር ወድ ደሲት ዲብ ራእሲ አሉላ ዐድ ተከላይ ፍግረው። ከእግል ራእሲ አሉላ ነጋሲ ሸመት ሀበኒ ቤሎ ። ራእሲ አሉላ ሄየ ፣ ሰነ ቤላ ክእግል ነጋሲ ወድ ህብቴስ ከንትብና ሀበዩ ። ብእምነት ወድ ቴድሮስ ሄየ ምን ቃብር ዓድ ከም ዓቅባላ ፣ ሰብ ላዐድ ነጋሲ ወድ ህብቴስ ሸማትካ እግል ልንሳእ ዲብ ራእሲ ፋግራ በሎም ። ህቱ ሄየ አናማ ዲብ ራእሲ እግልሚ ይእፈግር እንደ ቤላ ህቱማ ብእምነት ዲብ ራእሲ ዐድ ተከላይ ፈግራ ። ራእሲ አሉላ እግል ብእምናት ከበተዩ ዲብ ዐድ ተከላይ ም ሓተ ሰነት ኤስሮዩ ። ም ሓቆ ሓተ ሰነት ባቃል ም ቻሪ እንድ ሃባ ፣ እት ዐድካ ከምሰል ገበራይ እንደ ካእካ ንበር ቤሎ ከሳራሓዩ።

ነጋሲ ወድ ህብቴስ እግል ራእሲ አሉላ ሚ እንደ ቤሎ ቱ ለሺማት እግል ልንሳእ ቃድራ እሙር ኢኮን ። እግልሚ ከንተባይ ቴድሮስ እብ ናይብ ሓሰን ከም ታአሳራ ፣ብምእነት ምን ራእሲ ወልደንኬል ወድ ሰሎምን ከንቱብ ዐላ ፣ ከንተባይ ነጋሲ ቀደም ከንትብና ም ሓቆ ከንትብናሁ 6 ወኪድ ለገቢእ ምስል ራእሲ ዲብ ዐድ ተከላይ ሩኩብ ቱ ።

ላጋኣ ምን ገቢእ ከንተባይ ብእምነት ፣ ከምላ ራእሲ አሉላ ለቤሎ ኢ ዋዳኒ ።ዲብ ገለብ ሓጋይ እንደ ሓላፋ ፣ አይረዐት ለተለዮ ምን ዐድ ገብሬስ ም ምን ዐድ ዐይላይ እንደ ነስኣ ፣ ዲብ ምድር ዐድ ትማርያም ጋዐዛ ። ደኣም ዲብ ለዐድ ለታርፈት መንሳዕ እግል ዐድ ትማርያም ሓቆ “ እናስ ዐለወኛ ንጉስ ምን ትትከበቶ ኖሰኩም ተአምሮ ‘ ምን ቴሎም ኢትከበተም ። ለዶል ብእምነት ምስል ጻሩ አውቃጽ እት ለልትቦህል ምድር ቤት- ዐውቀ ዔራ ። ም ምን እላ አካን ከራዩሁ ምስል ገለ ዳውረት ክል አካን እንደ ገአት እግል ቤት አብርሄ እት ቤልታ እት እንታ ዛምታያ ። ክልአት እናስ ሓከሮው ም ምር ቃትለው ፣ እግላ ኑዋይ ሰሩ ቃተሎም ም ሰሩ ዘምተም ከሰከው ። ቤት አብርሄ እንደይ ፈርሄት እግላ ዘምተት እት ስሚጥ ስጋደት ሸግርድባ ማሓዝ ዓንሳባ ዓረው እባ ፣ ም ሕራብት ወደው ም ሰልፍ አዛዚ ወድ ህብቴስ ሓሁ እግል ከንተባይ ነጋሲ ምና ካራዩ አሮት ቃትላ ም ሓር እግል ልድገም እት ልብል ለካራዩ እብ ለክፍ እመን ቃትሎም ። ሓቆሃ ላካርዩ ብእምነት እባ ላራሰቶ ገሰት ። ከንተባይ ነጋሲ እግል አዛዚ ሓሁ እታ አካን እግል ልቅቦር ምን ሓዘው ክልኤዮም ። ለግናዘት ሓሁ ዳማ እት ልቃጥር እንደ ናስኣ እት ቤልታ ቃብረዩ ። እሊ በኤስ እት ምግብ ክልአት ሓው ዐድ ገብሬስ ቱ ለገቢእ ዐላ

ሐቆ እሊ ከንተባይ ነጋሲ ውድ ህብቴስ ፣ ማርባት ሑሁ እግል ላቅሳን ስካብ ኢራከባ። ቁሩብ እንዶ ጸንሐ ዲብ ራእሲ ዓድ ተክላይ ገሳ ። ከእግል ራእሲ አሉላ ዓስከር ሃበኒ ቤሎ ፣ ኩሉ ለዝሙት እግልካ ቱ ዎ ኣና ማርባት ሑየ ኣግል ዓቅስን ቱ ቤሎ ። ራእሲ አሉላ ሄየ እብ ዝምት ሰበት ነብር ለዐላ ሰኒ ቤሎ ። ዎ ዓስከር ሀበዬ ። ከንተባይ ነጋሲ ዓስከሩ ናስኣ ዎ ኩሉ ለዓድታ እብ ቀትለት ሑሁ ለሐማዩ ጂን አፍጋራ ምኑ ። ብዙሕ ንዋይ ዎ ኣዳም ኣብዳ ልትበሄል ። ለሕላየት ኖሳ ለሳጃዓት ዎ ላ ሐጣራት ናይ ከንተባይ ነጋሲ ተአሽር እልኩም ።

ገረማርያም ውድ ገብራይ እግል ከንተባይ ነጋሲ ክእና እት ልብል ሓለዩ ፡

ገለ ተአምሪ ብካዩ ፤ ወለት ሀዋ መምባኪ
ሐምዴሁ ክት ሚ ተአምሪ ፣ ምን ልትነደቅ ለጎይላኪ
ዐስር ክልኣት ቱ ለአልባቡ ፤ እት ሰይጣቱ ለላጥዕ
ሀቶም ቶም ለእቦም ልትገዐዝ ፣ ከጊጉይ ኢኮን ወናሲ

ለዳራት ከደን ኣብጻሓዩ ፣ ክኢትርካባ እብ ሓዚ
ፈጂር ፈጂር ዐድ ተክላይ ፣ ገበይ ሓሊቡ ታ ለሃዲ
ለደብር ጋድም በልሰዩ ፣ ጣርቃ ዲቡ መናግእ
ለልገት እንዶ ሼሸያ ፣ ካዩደዋ ክም ባጽዕ
ዲብ ሚ ቱ እሊ መናሳቅ ፣ ለአግዋፍ ሳብክ ቱ ወሓጊ

በኪት ፋዳ ዕዳዩ ፣ ሐቆ ሞታ ኣዛዚ
እግል ኣዛን ግሄና ፣ ለእሉ ጣልቅ ነጋሲ
ነሓምዮ ሓደምበስ ፣ ምን ኣቡሁ ኢናስእ
እብ ግሳዩ ልጻገም ፤ ባርጅ ኢኮን ወሓሲ

ሜስ ታ ኩብድ ከንቴባይ ፣ ጽረይ ኢኮን ወስልቃ
በሓር ታ ኩብድ ከንቴባይ ፣ መሓምሳይ ከአፎ ቃውሳ
ሸር ላሃባ ልክልኣና ፣ ትልዔ ቤተት ኩብድካ
ሐቆ ጻላም ወኣዛዚ ፣ እብ ሚ ትብርድ ነፍስካ

ሐቆ ፈጂር ሸግርድብ ፣ ውሉድ ሚ ቡ ምስልካ
ኣድግ ወከራይ ቱ ጋብኣኩም ፤ ቤት ኣቡካ ወእንታ
አምዕል ምስሎም ትትሃኔ ፣ ላሊዲ በና ታ ኩብድካ

ጋር ለሞታ አላብካ ፣ ለገናይዞታት ላድዳ

ጋር ለገዛ አላብካ ፣ ለፈጅር ፈጅር ተላንፍሳ

ጋር ለዝሙት አላብካ ፣ ምንም ለወራር ደግሳ

ቅርቢት እት እንታ ለሬመት ፣ ገያድ ሚ ቡ በልሳ

ጽሪት እንታ ለደወከት ፣ ጽሙእ እንታ ተሐልፋ

መሰል ለበሀለት ዕምዴናይ ታ ፣ ከብድት ለቀላል ሸፍጋ ።

ላዐቅም ናይ ላ ሔልያይ ዎ ጣዐም ናይላ ሕላየት እግል ተአምሮ ደፋእ እትብሎ አንብብ።

አሳሱ ምን ኩቱብ ካርል ጉስታቭ ቱ ላትራካባ ቱ ።

ከብሮም ግረነት ።

9/25/2015